

Středa 22. dubna 2009

Výroční zpráva o činnosti Petičního výboru za rok 2008

P6_TA(2009)0239

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 22. dubna 2009 o jednáních Petičního výboru v průběhu roku 2008 (2008/2301(INI))

(2010/C 184 E/03)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o jednáních Petičního výboru,
 - s ohledem na výsledky zjišťovacích misí, které byly v roce 2008 podniknuty výborem do Rumunska, Bulharska a Francie za účelem zjištění informací, a na související zprávy a doporučení schválená výborem,
 - s ohledem na články 21 a 194 Smlouvy o ES, které všem občanům EU a osobám s bydlištěm v EU přiznávají právo předkládat Evropskému parlamentu petice,
 - s ohledem na článek 45 a čl. 192 odst. 6 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Petičního výboru (A6-0232/2009),
- A. uznává význam petičního řízení s jeho zvláštními rysy, jež příslušnému výboru umožňuje hledat řešení a vysvětlení pro občany EU, kteří Parlamentu předložili petici,
- B. vzhledem k rostoucímu počtu občanů EU, kteří se na Parlament obracují s peticí, a vzhledem ke snahám Petičního výboru o urychlení jeho postupů s cílem zlepšit služby poskytované občanům, kteří se na něj obracují,
- C. vzhledem k tomu, že několik doporučení přijatých v rámci výroční zprávy za rok 2007 mají orgány Parlamentu teprve uvést v praxi, jako je požadavek na urychlené zlepšení administrativních zdrojů Petičního výboru, včetně jazykové a právní odbornosti, za účelem zvýšení schopnosti Parlamentu vést nezávislá šetření ohledně obdržených petic nebo například požadavek užší spolupráce se sítí SOLVIT v oblasti peticí a stížností týkajících se vnitřního trhu či vytvoření společného portálu EU pro evropské občany,
- D. má na paměti, že ačkoli bylo v tomto období dosaženo značného pokroku ve vývoji struktur a politik Unie, občané stále bezprostředně zaznamenávají mnoho nedostatků v provádění politik a programů Unie, neboť se jich přímo dotýkají, a vzhledem k tomu, že tyto nedostatky jsou často předmětem obdržených petic,
- E. vzhledem k tomu, že zavedení „občanské iniciativy“ zakotvené v Lisabonské smlouvě přinese ještě větší účast občanů na činnostech a práci Evropské unie,
- F. vzhledem k tomu, že Parlament je tedy povinen zajistit, aby jednotlivé členské státy lépe uplatňovaly právo Společenství ve prospěch občanů a obyvatelů EU, a že proto musí o dosažení tohoto cíle usilovat ve spolupráci s členskými státy,
- G. vzhledem k tomu, že se však mnohé členské státy zdráhají aktivně spolupracovat s příslušným výborem zejména tím, že se neúčastní jeho schůzí, a vzhledem k tomu, že toto jednání nesvědčí o dostatečné loajální spolupráci s tímto orgánem,

Středa 22. dubna 2009

- H. vzhledem k tomu, že neexistence aktivní a včasné spolupráce s příslušným výborem v zájmu správného uplatňování práva Společenství vede k pochybnostem o vůli a záměru daného členského státu náležitě realizovat politiky a cíle EU, čímž své orgány vystavuje sankcím a pokutám stanoveným Smlouvami i veřejné kritice,
- I. uznávají však, že mnoho členských států spolupracuje dobře a společně s Parlamentem se snaží vycházet vstříc zájmům, které občané vyjadřují prostřednictvím petičního řízení,
- J. uznávají konstruktivní úlohu oddělení Komise v petičním řízení, která pravidelně, na žádost příslušných výborů, poskytují předběžná hodnocení mnoha obdržených petic,
- K. vzhledem k tomu, že tato spolupráce by mohla a měla být ještě posílena, zejména v souvislosti s postupy podle článků 226 a 228 Smlouvy o ES, jedná-li se o náležitě zdůvodněné případy,
- L. vzhledem k tomu, že Parlament usoudil, že má právo využít své pravomoci podle článku 230 Smlouvy o ES, pokud se ukázalo, že to je nutné v zájmu ukončení závažného porušování práva Společenství, jež bylo odhaleno v průběhu vyšetřování petice, a pokud mezi Parlamentem a Komisí navzdory vynaloženému úsilí přetrvávají velké rozdíly ve výkladu toho, jaká opatření stanovená právem Společenství je v daném případě třeba přijmout na ochranu práv občanů,
- M. vzhledem k tomu, že řízení pro nesplnění povinnosti nezajišťuje předkladatelům petice nápravu ani tehdy, když Soudní dvůr členskému státu uloží, aby své právní předpisy upravit tak, aby byly uvedeny v soulad s právními akty EU,
- N. vzhledem k tomu, že neschopnost nabídnout mimosoudní nápravu přímo občanům EU, kteří jsou nebo kteří se stali obětí nesprávného uplatňování práva EU, představuje základní nespravedlnost, již by orgány EU, a zejména Parlament, měly věnovat větší pozornost,
- O. vzhledem k tomu, že podle článku 230 Smlouvy o ES má Parlament právo podávat k Soudnímu dvoru žaloby za stejných podmínek jako Rada a Komise, a vzhledem k tomu, že podle článku 201 Smlouvy o ES je Parlament zmocněn vykonávat kontrolu nad činnostmi Komise, a tudíž má k dispozici právní a politické nástroje k efektivnějšímu řešení legitimních obav občanů,
- P. vzhledem k tomu, že Parlament by měl přezkoumat své vlastní postupy, zejména postupy uvedené v článku 121 jednacího řádu, s cílem usnadnit průběh řízení u Soudního dvora, jsou-li v sázce práva předkladatelů petice,
- Q. vzhledem k tomu, že by mělo být připomenuto, že podle článku 6 Smlouvy o EU je Unie založena na zásadách svobody, demokracie, dodržování lidských práv, základních svobod a zásad právního státu, tj. na principech, které také patří mezi základní kodaňská kritéria pro vstup do EU, a vzhledem k tomu, že článek 7 Smlouvy o EU stanoví zvláštní postupy, jež lze použít v případech závažného a přetrvávajícího porušování uvedených zásad nebo v případech, kdy je zřejmé, že by k takovému porušení mohlo dojít,
- R. máje na paměti návrhy usnesení, které byly v roce 2008 předloženy na plenárních zasedáních a přijaty drtivou většinou poslanců podle čl. 192 odst. 1 jednacího řádu na základě obdržených petic týkajících se důsledků výstavby plynovodu Nord Stream v Baltském moři a podvodných „katalogových“ firem,
- S. vzhledem k tomu, že kvůli vzrůstajícím obavám o zabezpečení dodávek energie byly vypracovány projekty na vybudování plynovodů pro zemní plyn a zkapalněný zemní plyn, které, především jsou-li připravovány ve spěchu a bez řádného posouzení rizik a alternativ, vyvolávají obavy předkladatelů petic z toho, že nebyla dostatečně posouzena potenciální vážná rizika pro životní prostředí, lidské zdraví a bezpečnost, zejména v souvislosti s projekty v Baltském moři, ve Walesu a v Irsku,

Středa 22. dubna 2009

- T. vzhledem k tomu, že z posouzení petic vyplývá, že upravené seznamy projektů uvedené v přílohách ke směrnici Rady 85/337/EHS ze dne 27. června 1985 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí⁽¹⁾ nezahrnují řadu významných zařízení nebo aktivit, které se objevily po posledních úpravách těchto příloh, jako jsou zařízení na znovuzplyňování a na výrobu bionafty,
- U. vzhledem k tomu, že mnoho petic předložených v souvislosti se sítí Natura 2000 nadále ukazuje, že zastavení úbytku biologické rozmanitosti je pro Unii velkou výzvou a že směrnice o stanovištích⁽²⁾ a směrnice o ptácích⁽³⁾ představují základní a nepostradatelné nástroje pro splnění závazku EU zastavit do roku 2010 úbytek biologické rozmanitosti,
- V. vzhledem k tomu, že z posouzení petic také vyplynulo, že nedostatek vydatných zdrojů pitné vody je obvykle zhoršován dalšími faktory, jako je rostoucí poptávka po vodě kvůli rozsáhlé urbanizaci a volnočasovým projektům, nedostatečné údržbě infrastruktury a nepostačující prevenci jejího prosakování, intenzivnímu využívání vody v průmyslovém zemědělství a cenové politice, která nepodporuje udržitelné využívání vody,
- W. má na paměti doporučení, která Petiční výbor vypracoval po návštěvě města Fos sur Mer, Kypru a Rumunsku,
- X. má na paměti obavy Petičního výboru v souvislosti s některými infrastrukturními projekty v bulharském pohoří Rila, které navštívil v roce 2008 za účelem získání informací,
- Y. vzhledem k tomu, že v prosinci 2008 v Petičním výboru vystoupila paní Ann Abrahamová, veřejná ochránkyně práv Spojeného království pro parlamentní a zdravotnické otázky, aby výbor seznámila s výsledky své čtyřleté práce, a vzhledem k následné odpovědi vlády Spojeného království z ledna 2009, v níž jsou navrženy případné platby *ex gratia* pro nejvíce poškozené osoby, což však nelze považovat za adekvátní nápravu škod pro mnohé oběti,
- Z. uznáváje přínosnou a konstruktivní spolupráci s evropským veřejným ochráncem práv v roce 2008, a podporu, kterou Petiční výbor poskytl pro doporučení obsažená v jeho výroční zprávě za rok 2007 a v jeho zvláštních zprávách 1487/2005/ a 3453/2005/ o stížnostech ohledně jazyků, které Rada a Komise používají při řízení pro nesplnění povinností, a vítaje úpravy jeho statusu schválené Parlamentem,
- AA. vzhledem k tomu, že Petiční výbor v roce 2008 obdržel 1 886 petic, z nichž 1 065 bylo prohlášeno za přípustné a 821 za nepřípustné; vzhledem k tomu, že od počátku roku 2007 se výrazně rozrostl počet petic, které nesplňují podmínky stanovené v čl. 191 odst. 1 jednacího řádu,
1. vítá účast a příspěvky předkladatelů petic na každé schůzi Petičního výboru, což umožňuje přímý a otevřený dialog se zástupci Evropského parlamentu, a nadále vybízí jednotlivé občany EU a místní sdružení, aby vystupovali s otázkami, které se týkají oblasti činnosti Evropské unie a které se jich přímo dotýkají, neboť věří, že tento proces Parlamentu jako orgánu umožňuje náležitě kontrolovat uplatňování práva Společenství v členských státech a lépe bránit a podporovat základní práva všech občanů EU tak, jak jsou stanovena Smlouvou o EU;

(1) Úř. věst. L 175, 5.7.1985, s. 40.

(2) Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. L 206, 22.7.1992, s. 7).

(3) Směrnice Rady 79/409/EHS ze dne 2. dubna 1979 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. L 103, 25.4.1979, s. 1).

Středa 22. dubna 2009

2. důrazně vyzývá vnitrostátní a regionální parlamenty jako zástupce občanů EU, aby nepřestávaly bedlivě sledovat, jakým způsobem členské státy uplatňují smlouvy a právní akty EU, zejména pokud jde o otázky týkající se životního prostředí, sociálních a zaměstnaneckých práv, volného pohybu osob, zboží a služeb, finančních služeb, základních občanských práv, včetně práva na zákonně nabytý majetek, uznávání jejich profesních kvalifikací a potírání všech forem diskriminace, a vyzývá orgány EU k efektivní komunikaci s občany, tak aby si občané byli vědomi svých práv a povinností vnitrostátních a místních orgánů;
3. zdůrazňuje, že v souladu se zásadou subsidiarity Parlament nemůže považovat za přípustné petice, které se odvolávají proti rozhodnutím kompetentních orgánů nebo soudních orgánů členských států, a že v tomto ohledu musí být tato skutečnost jasně a srozumitelně sdělována předkladatelům petice; dále zdůrazňuje, že stížnosti musí splňovat podmínky v čl. 191 odst. 1 jednacího řádu, aby je mohl Parlament prohlásit za přípustné;
4. žádá, aby byla v přiměřené lhůtě uplatněna doporučení, která sice byla přijata ve výroční zprávě za rok 2007, avšak dosud nebyla provedena;
5. vyzývá Komisi, všechny členské státy, jejich ústřední, regionální a místní orgány a stálá zastoupení, aby při prověřování obvinění nebo návrhů obsažených v peticích plně spolupracovaly s příslušným výborem Evropského parlamentu na loajálním a konstruktivním základě s cílem nalézt řešení otázek, které byly vzneseny prostřednictvím petičního řízení;
6. žádá, aby příslušné orgány Evropského parlamentu, Komise a Rady plně zrevidovaly postupy, jejichž prostřednictvím je možno zaručit přijetí nápravných opatření pro občany EU, a aby v zájmu dalšího posílení práv občanů EU vyjednaly novou interinstitucionální dohodu, která by rozšířila pravomoci vyšetřovacích výborů;
7. je přesvědčen, že tato revize by doplňovala případné uplatňování Lisabonské smlouvy, neboť by poskytla dodatečné záruky vycházející z deklarovaných práv a povinností občanů a institucí EU;
8. připomíná, že Parlament ve svém usnesení ze dne 20. dubna 2004 o sdělení Komise k článku 7 smlouvy o Evropské unii ⁽¹⁾ zdůraznil, že za dodržování a podporu hodnot, na nichž je Unie založená, a za ochranu demokracie, právního státu a základních práv nese zvláštní odpovědnost Parlament jakožto přímo volený zástupce evropských občanů, a dále připomíná, že Parlament v tomto usnesení uvedl, že „ignorování případné potřeby sankcí musí vytvářet dojem, že Unie nemá vůli ani možnost využít všechny prostředky, které má k dispozici, k obraně svých hodnot“;
9. opět vyzývá Komisi, aby petičnímu řízení zajistila větší uznání a váhu, zejména v souvislosti s vedením řízení pro nesplnění povinnosti a požadavkem přímo a formálně informovat Petiční výbor o přijetí rozhodnutí o zahájení řízení podle článku 226 nebo 228, které se vztahují k otázkám vzneseným v peticích jednotlivců;
10. připomíná, že Parlament usoudil, že obvinění ze závažného porušení práva Společenství, jež Petiční výbor v průběhu posuzování petice shledá jako oprávněná, ale jež příslušný členský stát odmítá uznat a jež by na vnitrostátní úrovni pravděpodobně vytvořila precedens, by nakonec měl posoudit Soudní dvůr, aby se zajistila důslednost a soudržnost práva Společenství s realitou vnitřního trhu ⁽²⁾;

(1) Úř. věst. C 104 E, 30.4.2004, s. 408.

(2) Viz usnesení Parlamentu ze dne 9. března 2005 o jednáních Petičního výboru v průběhu parlamentního roku 2003-2004 (Úř. věst. C 320 E, 15.12.2005, s. 161).

Středa 22. dubna 2009

11. uznává, že řízení pro nesplnění povinností ani v případě kladného výsledku nemusí vždy přímo zajistit jednotlivým předkladatelům peticí nápravu v konkrétních otázkách, což často snižuje důvěru veřejnosti ve schopnost orgánů EU splnit jejich očekávání;
12. zastává názor, že podle jasných náznaků není do roku 2010 možné zastavit úbytek biologické rozmanitosti v EU, a že proto bude nutné urychleně přijmout opatření na efektivnější uplatňování směrnice o stanovištích a směrnice o ptácích, a vyzývá Komisi, aby se maximálně zasadila o to, aby členské státy uvedené směrnice uplatňovaly způsobem, který je v souladu s tímto cílem;
13. vyzývá Komisi, aby ve spolupráci s Parlamentem členským státům zdůrazňovala význam perspektivního uvažování – především v oblasti schvalování plánů – s cílem zabránit možnému porušování těch ustanovení v právu Společenství, která již byla schválena, ale zatím nevstoupila v platnost;
14. uznává, že pro stížnosti vznesené předkladateli petic někdy nelze nalézt řešení v důsledku slabých míst v použitelných právních předpisech Společenství;
15. je znepokojen velkým počtem petic předložených Petičnímu výboru, které se domáhají volebního práva v místních volbách pro obyvatele Lotyšska, kteří nejsou lotyšskými občany; připomíná, že Výbor OSN pro lidská práva, Výbor OSN pro odstranění rasové diskriminace, Parlamentní shromáždění Rady Evropy, Kongres místních a regionálních orgánů Rady Evropy, komisař Rady Evropy pro lidská práva, Evropská komise proti rasismu a nesnášenlivosti a Parlamentní shromáždění Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě doporučili, aby se lidem, kteří nejsou občany daného státu, umožnila účast na místních volbách; důrazně vyzývá Komisi, aby pozorně sledovala a podporovala zákonnou úpravu postavení lidí, kteří nejsou občany Lotyšska, z nichž se však mnozí v Lotyšsku narodili;
16. konstatuje, že jednotlivci a sdružení Parlamentu předkládají mnoho petic, v nichž se většinou nejedná o porušení práva Společenství, a tudíž by se při hledání řešení měly nejprve vyčerpat všechny možnosti nápravy v daném členském státě; dále shledává, že jsou-li všechny možnosti na vnitrostátní úrovni vyčerpány, je příslušným odvolacím orgánem Evropský soud pro lidská práva;
17. konstatuje, že petice za zřízení jediného sídla Evropského parlamentu, kterou podepsalo 1 500 000 lidí, zatím nebyla plně projednána; doporučuje, aby se Petiční výbor touto otázkou přednostně zabýval během příštího volebního období;
18. vyzývá proto příslušné legislativní výbory, aby v zájmu případné revize nebo dalšího šetření zohledňovaly návrhy či doporučení, která může čas od času vydat Petiční výbor pro uplatňování konkrétních právních předpisů EU členskými státy;
19. připomíná žádost Parlamentu, aby Komise zintenzívnila kontrolu uplatňování směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/114/ES ze dne 12. prosince 2006 o klamavé a srovnávací reklamě ⁽¹⁾ v souvislosti s podvodnými „katalogovými“ firmami a aby Parlamentu předložila zprávu o proveditelnosti a možných důsledcích rozšíření působnosti směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu ⁽²⁾, konkrétně nahrazením výrazu „spotřebitel“ spojením „oběť praktik“;
20. podporuje výzvu veřejného ochránce práv, aby Rada rozšířila jazykové verze webových stránek svých předsednictví o nejpoužívanější jazyky Evropské unie s cílem zajistit přímý přístup občanů k činnostem předsednictví Rady; v tomto ohledu se odvolává na francouzské předsednictví Rady, které na svých webových stránkách publikovalo v souladu s doporučeními veřejného ochránce práv;

⁽¹⁾ Úř. věst. L 376, 27.12.2006, s. 21.

⁽²⁾ Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22.

Středa 22. dubna 2009

21. podporuje výzvu veřejného ochránce práv, aby se Komise zabývala stížnostmi občanů ohledně uplatňování směrnice o pracovní době ⁽¹⁾ v souladu se zásadami řádné správy v rámci svých pravomocí zahájit řízení pro nesplnění povinností;
22. vítá konstruktivní spolupráci mezi veřejným ochráncem práv a EU vymezenou příslušným institucionálním rámcem; podporuje opakované výzvy veřejného ochránce práv k zavedení kodexu řádné správní praxe, který by byl společný všem orgánům a institucím EU a který schválil Parlament ve svém usnesení ze dne 6. září 2001 o zvláštní zprávě evropského veřejného ochránce práv pro Evropský parlament, která byla vypracována na základě šetření z vlastního podnětu zaměřeného na existenci kodexu řádné správní praxe v různých orgánech a institucích Společenství a jeho a zveřejnění ⁽²⁾; domnívá se, že veřejný ochránce práv, Komise a Parlament by měli vytvořit společný portál EU pro zpracování stížností adresovaných orgánům EU;
23. důrazně vyzývá všechny strany k plnění rezoluce Rady bezpečnosti OSN 550 (1984) o Kypru, což by mělo vést k plnému vrácení majetku ve městě Varosha jeho právoplatným majitelům; navrhuje, aby v případě, že do konce roku 2009 nebude dosaženo viditelných výsledků, příslušný výbor zvážil projednání této otázky, kterou v petici předložili obyvatelé Famagusty, na plenárním zasedání;
24. vyzývá rumunské orgány, aby v souladu s článkem 151 Smlouvy o ES přijaly opatření na zachování a zajištění rumunského kulturního a architektonického dědictví, jak k tomu vyzval Parlament ve svém prohlášení ze dne 11. října 2007 o nezbytnosti přijmout opatření na ochranu římskokatolické katedrály sv. Josefa v rumunské Bukurešti – ohrožené historické a architektonické památky ⁽³⁾; v otázce problémů s restitucí majetku zabaveného za komunistického režimu upozorňuje na to, že podle článku 295 Smlouvy o ES je úprava vlastnictví otázka spadající do pravomoci jednotlivých států;
25. žádá francouzské orgány, aby připravily epidemiologické hodnocení s cílem zjistit dopad budované spalovny ve Fos-sur-Mer na oblast u Fos-Berre, která se nachází v její bezprostřední blízkosti; shledává, že směrnice Rady 1999/30/ES ze dne 22. dubna 1999 o mezních hodnotách pro oxid siřičitý, oxid dusičitý a oxidy dusíku, částice a olovo ve vnějším ovzduší ⁽⁴⁾ nezakazuje výstavbu spalovny v oblasti postižené atmosférickým znečištěním, avšak upozorňuje na to, že podle směrnice 1999/30/ES a směrnice Rady 96/62/ES ze dne 27. září 1996 o posuzování a řízení kvality vnějšího ovzduší ⁽⁵⁾ je třeba přijmout opatření k zajištění souladu s evropskými normami pro atmosférické znečištění;
26. připomíná doporučení ve výroční zprávě Petičního výboru za rok 2007 opět zrevidovat administrativní postupy pro nakládání s peticemi, jako je například přesun registrace peticí na sekretariát Petičního výboru, úzká spolupráce se sítí SOLVIT, další zlepšení databáze petic či vytvoření portálu EU pro evropské občany; vítá práci poslanců na kodexu správného postupu pro vyřizování petic, který by měl vstoupit v platnost na začátku dalšího volebního období Parlamentu;
27. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení a zprávu Petičního výboru Radě, Komisi, evropskému veřejnému ochránci práv, vládám a parlamentům členských států, jejich petičním výborům a veřejným ochráncům práv nebo obdobným příslušným orgánům.

⁽¹⁾ Směrnice Rady 93/104/ES ze dne 23. listopadu 1993 o některých aspektech úpravy pracovní doby (Úř. věst. L 307, 13.12.1993, p. 18).

⁽²⁾ Úř. věst. C 72 E, 21.3.2002, p. 331.

⁽³⁾ Úř. věst. C 227 E, 4.9.2008, s. 162.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 163, 29.6.1999, s. 41.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 296, 21.11.1996, s. 55.